

Poutníci *naděje*

Podněty v rámci přípravy
na Jubileum 2025

Tematický horizont:

Smyslem cesty, stejně jako smyslem života, je najít druhé, hledat způsoby, jak jít společně, sdílet kroky a důvody chůze. Navzdory různému původu a rozdílům, které nás odlišují, je možné žít plnohodnotný vztah, v němž se umíme navzájem přijímat, což nás zavazuje k hledání řešení, která každému z nás pomohou najít vlastní místo, vlastní cestu životem. Je to záležitost víry, jež vede člověka k přiblížení k druhým, kteří žili před námi a žijí s námi. Ta cesta vždy znamená volbu, která může být společná a sdílená.

- Máš už nějakou zkušenost, jejíž smysl jsi objevil díky těm, kteří se o ni s tebou podělili?
- Cítíš se být povolán k velkému projektu, ke kterému se hlásíš?
- Smyslem života pokřtěného je setkání s Pánem Ježíšem. Cítíte se být doprovázeni při prožívání tohoto vztahu v plnosti?
- Rádi cestujete sami? Nebo spíše cítíte, že cesty a ještě více poutě jsou zážitky, které je třeba sdílet s druhými lidmi?
- Umíte najít rytmus kroků druhých lidí, nebo máte tendenci najít svůj vlastní rytmus bez ohledu na kroky druhých?

Lectio - znamená – ČTI BOŽÍ SLOVO

Lukáš 9, 51-56

Když se přibližovala doba, kdy měl být vzat (vzhůru), pevně se rozhodl jít do Jeruzaléma. Poslal před sebou posly a ti cestou přišli do jedné samaršské vesnice, aby tam připravili nocleh. Ale (Samaritáni) ho nepřijali, protože měl namířeno do Jeruzaléma. Když to viděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, chceš, abychom svolali z nebe oheň, aby je zahubil?“ On se však obrátil a přísně je pokáral. Pak šli do jiné vesnice.

Rozhodnout se pro pouť znamená také hledat další smysl naší víry. Ne že by nám chyběly základy, jistoty nebo záchytné body, abychom mohli říci, čemu věříme, a žít to. Ale chůze s sebou přináší zkušenost, která nám umožňuje přejít od abstrakce k jinému způsobu prožívání naší víry nebo jejího vyjádření. Při bližším pohledu je pouť cestou a cesta je metaforou celé lidské existence, jak dobře pochopily texty všech literatur.

Stačí si vzpomenout na poutníka par excellence, Odyssea, ať už Homérova, nebo Jamese Joyce, nebo na formační cestu v německé romantické literatuře, například na cestu Josepha von Eichendorffa, který ve svém románu *Vita di un perdi giorno* (Život povaleče) vypráví o tom, jak se jednoho jarního rána probudí mladý muž a rozhodne se vydat na cestu kolem světa, přičemž si s sebou vezme pouze své housle.

V biblické literatuře se pak izraelský národ chápe jako národ „kočovný“ („Můj otec byl potulný Aramejec“), a tak jsou i křesťané popisováni jako „cizinci a poutníci“ podle krásné definice, kterou najdeme v prvním Petrově listu.

I pro Ježíše představovala pouť, poslední pouť jeho života, ta do Jeruzaléma, důležitou křižovatku, bod obratu. Tedy metaforu jeho pozemské existence. Evangelia – zejména to podle Jana – nám vyprávějí o třech poutích do Jeruzaléma, kterých se Ježíš zúčastnil (Sukkot – Svátek stánků, Velikonoce a Letnice), ale existuje jedno evangelium, Lukášovo, které se zastavuje právě u začátku poslední pouti do Jeruzaléma, jež ho měla dovést nejen do svatého města na Velikonoce, ale také k jeho smrti a zmrtvýchvstání. Především je tento začátek popsán slavnostním způsobem: Ježíš je vyličen jako poslušný „služebník Hospodinův“, o němž kdysi mluvil prorok Izaiáš, služebník, který „zatvrdil svou tvář“, aby čelil protivenstvím, jež ho brzy potkají. Za druhé evangelista Lukáš vypráví, že cestě do Jeruzaléma od počátku brání ti, kteří Ježíše nechtějí přijmout právě proto, že se chystá do Jeruzaléma.

Lukášovo vyprávění je zajímavé také proto, že pokud je znám konec cesty, Jeruzalém, je obtížné určit trasu, po které se Ježíš a jeho učedníci vydali: bylo zjištěno, že mnohem později v evangeliu je Ježíš prakticky stále na stejném místě, odkud vyšel. Lukáš však neztratil nit rozhovoru, ale tímto způsobem obzvlášť zdůrazňuje rys Ježíšova působení: cesta do Jeruzaléma téměř nikdy nekončí, aby mohl Mistr pokračovat ve svém učení – neustálé, putovní vyučování, které se uskutečňuje nejen slovy, ale i zkušenostmi. Trasa cesty nebo podrobnosti jsou méně zajímavé: cesta je cestou formace, a to jak pro učedníky, tak i pro Ježíše, který začíná „kráčet vstříc utrpení“. Učedníci se učí být s ním a být sami se sebou, naslouchat jeden druhému, to znamená dávat smysl také svým utrpením a zkouškám, které si – to je nevyhnutelné – ponесou jako zavazadlo na své pouti.

TIPY:

Přinášíme několik tipů na téma vyznání víry:

PODCASTY:

Víra není o slovech - [ZDE \(Apple\)](#), [ZDE \(SPOTIFY\)](#)

Josef Pazderka je šéfredaktorem Českého rozhlasu Plus. Má ale zkušenost i s jinými médii. Byl zahraničním zpravodajem České televize v Rusku a Polsku a od dubna 2018 do srpna 2022 vedl zpravodajský web online deníku Aktuálně.cz. Než se stal novinářem, pracoval pro humanitární organizaci Člověk v tísni. S naší moderátorkou Editou se sešli v budově Českého rozhlasu v Praze.

Požehnání Vánoc - [ZDE \(Apple\)](#), [ZDE \(SPOTIFY\)](#)

Benedikta je řeholní sestrou a patří do společenství Františkánek Marie Immaculaty. V současné době je na misiích v estonském městě Tartu, kde pracuje v katolické mateřské škole. K dětem měla blízko už od mládí. Než vstoupila do kláštera, pracovala jako porodní asistentka. Protože se blíží Vánoce a ty jsou s dětmi úzce spojené, povídala si s naší Editou o Vánocích v Estonsku a o svých zkušenostech ze své služby.

HUDBA

Lean on me (Bill Withers, 1972)

Je to píseň o přátelství a o tom, že si máme být navzájem oporou v těžkých chvílích a ve chvílích sklíčenosti. Zdůrazňuje význam podávání pomoci těm, kteří ji potřebují. Text vybízí každého, aby podal ruku, když se cítí být přetížen a potřebuje podporu, a připomíná mu, že není sám a že se může spolehnout na pomoc přátel a rodiny. Refrén a bridge písně toto poselství zdůrazňují, protože autor vyzývá posluchače, aby „zavolali, když potřebují přítele“, a uvádí, že „všichni potřebujeme někoho, o koho se můžeme opřít“. Píseň je nakonec výzvou ke sdílení a oslavě společné síly, která se nachází v přátelství a podpoře, a také připomínkou vzájemné propojenosti lidstva.

LITERATURA:

Je to, jako kdybychom na plavbě po často temném a rozbouřeném moři dějin vzhlíželi ke hvězdám, aby nám ukazovaly cestu. Pravými souhvězdími našeho života jsou lidé, kteří dokázali správně žít, jsou nám světlými zářícími nadějí. Světlo samotné je Ježíš Kristus, slunce, které vyšlo nad všemi temnotami dějin. Abychom k tomuto světlu dospěli, potřebujeme i nám blízká světla – osoby, které světlo čerpají z jeho světla a podle nichž se tak můžeme orientovat při svém putování.

Benedikt XVI., Spe salvi 49

Draží bratři a sestry, dobrý den, dobré svátky, O vánoční noci jsme rozjímali o tom, jak pastýři, patřící k izraelskému lidu, běželi do betlémské jeskyně. Dnes, o svátku Zjevení Páně, si připomínáme příchod tří mudrců z Východu, aby uctili novorozeného židovského krále a univerzálního Spasitele a nabídli mu symbolické dary. Mudrci svým gestem klanění dosvědčují, že Ježíš přišel na zem, aby spasil ne jednoho, ale všechny lidi. Proto se o dnešním svátku náš pohled rozšiřuje na perspektivu celého světa, abychom oslavili zjevení Pána všem národům, tedy zjevení Boží lásky a univerzální spásy. On si svou lásku nevyhrazuje jen pro několik privilegovaných, ale nabízí ji všem. Stejně jako je Stvořitelem a Otcem všech, touží být i Spasitelem všech. Proto jsme povoláni mít vždy velkou důvěru a naději v každého člověka a jeho spásu: i za těmi, kteří se zdají být od Pána daleko, jde, nebo je snad dokonce „pronásleduje“, jeho vroucí a věrná a pokorná láska, neboť Boží láska je pokorná, velmi pokorná!

Evangelijní zpráva o mudrcích popisuje jejich cestu jako cestu duše, jako pouť za setkáním s Kristem. Jsou pozorní ke znamením, která ukazují na jeho přítomnost; neúnavně čelí těžkostem hledání; statečně vyvozují důsledky ze setkání s Pánem. To znamená, že křesťanský život je pouť, ale pozorná, neúnavná a statečná. Takto se křesťan vydává na pouť! Je třeba konat pouť pozorně, neúnavně a statečně! Zkušenost Zjevení Páně připomíná pouť každého člověka ke Kristu. Stejně jako pro mudrce, i pro nás znamená hledání Boha pouť – jak jsem se zmínil – pozorně, neúnavně a mužně, při níž se díváme na nebe a ve viditelném znamení hvězdy vidíme neviditelného Boha, který promlouvá k našemu srdci. Hvězdou, která může každého člověka přivést k Ježíši, je Boží slovo. Slovo, které nacházíme v Bibli, v evangeliích. Boží slovo je světlo, které řídí naši pouť, živí naši víru a oživuje ji. Je to Boží slovo, které neustále obnovuje naše srdce a naše společenství. Nezapomínejme ho proto každý den číst a rozjímat o něm, aby se pro každého z nás stalo jakoby plamenem, který nosíme v sobě, aby osvětloval naše kroky a také kroky těch, kteří jdou vedle nás a možná se snaží najít svou cestu ke Kristu. Vždy s Božím slovem v ruce, s malým evangeliem v kapse, v tašce, vždy ho číst! Nezapomínejte na to! Ať je Boží slovo stále se mnou!

Papež František při modlitbě Anděl Páně 6. ledna 2015.

FILMY:

Některé filmy můžete shlédnout na neziskové křesťanské streamovací platformě Filmana, která i filmy pro vás doporučila. Část obsahu je po registraci zdarma, zatímco kompletní katalog je dostupný prostřednictvím předplatného.

Laická služba

Všude na světě si mnoho věřících lidí uvědomuje, že služba v církvi nemůže ležet jenom na bedrech kněží a biskupů. Tento dokumentární pořad chce seznámit diváky s tzv. laickou službou, a to na několika vybraných místech ve Francii a České republice. Uслыšíme výpovědi desítek věřících lidí, kteří hledají nové cesty v oblasti, k níž je církev od svého založení povolána: v charitativní činnosti, ve výuce nebo například v nejrůznějších duchovních podobách kultury. Každý člověk má od Boha dar, kterým může obohacovat druhé – podívejme se, jak se tohle poslání některým laikům daří úspěšně naplňovat.

Útěk z Utopie

Strhující pohled na to, co všechno jsou lidé ochotni podstoupit, aby získali svobodu. Útěk z Utopie sleduje poslední známé přeběhlky, kteří se pokusili uprchnout ze Severní Koreje, jednoho z nejutlačovanějších míst na Zemi, z místa, ve kterém vyrostli a věřili, že je rájem. Záběry ze skryté kamery dokreslují nebezpečnou a vysoce riskantní cestu, na kterou se vydávají jednotlivci i rodiny, které se snaží uniknout útlaku, a nakonec odhalují svět, který většina z nás nikdy neviděla.

Svobodní

Dokumentární film o tom, jak člověk může změnit svět, ale nemůže to udělat sám. Příběh přátelství Silvestra Krčméryho a Vladimíra Jukla, které nazývali „generály tajné církve“, a kteří sehráli významnou roli v boji proti totalitě v Československu. Kritičtí byli už vůči slovenskému státu a zapojili se do Slovenského národního povstání. Po příchodu komunismu byli pronásledováni a strávili dlouhá léta ve vězení. Přesto po propuštění pokračovali ve své činnosti. Zakládaly „kroužky“, malé ostrovy svobody, kde mohli lidé svobodně myslet a věřit. Šířili režimem zakázanou literaturu, vydávali samizdaty, organizovali podpisové akce, pouti a shromáždění. Vrchol jejich úsilí byla Svěčková manifestace, které se zúčastnily tisíce lidí a nenásilně projevily protest proti komunistickému režimu. O jejich činu se dozvěděl celý svět. Netrvalo dlouho a jejich hnutí se aktivně zapojilo i do Něžné revoluce.

Dopis: Laudato si

Dokument vypráví příběh o papežově výzvě k péči o naši planetu. Papež František v roce 2015 napsal Laudato Si', dopis každému člověku na světě, v němž čelil hrozící pohromě lidského vlivu na Zemi a na nás samotné. Je to jedno z neambicióznějších a nejrevolučnějších papežských prohlášení v historii, protože není určeno pouze katolíkům, ale všem na planetě a nastiňuje nejzávažnější environmentální a sociální problémy, kterým společně čelíme. Papež František v Laudato Si' konkrétně volá čtyři „hlasy“: Hlas chudých, domorodců, mladých a divočina – hlasy, kterým se v dnešním světě příliš často nenaslouchá. V dokumentu vidíme dopisy z Vatikánu putovat do celého světa – do Senegalu, Brazílie, Indie a Havaje. Tyto dopisy zvou pět pozoruhodných lidských bytostí k bezprecedentnímu dialogu s papežem. K dialogu, v němž se stáváme těmi, kteří pečují o planetu, kterou nazýváme domovem.

Pravda osvobozuje

V bouřlivém dvacátém století, kdy Evropou zmítaly konflikty od dvou světových válek až po komunismus, se každý stát musel znovu obracet ke svým kořenům a hledat svou identitu. Tváří v tvář těžkým zkouškám se pro mnohé i víra v Boha ocitla na hraně. Film "Zieja" přináší hluboký a inspirativní příběh polského katolického kněze Jana Zieji, který září jako maják víry a lidskosti v temných časech.

Svět za dveřmi

Filmové podobnosti o boji člověka se strachem z vlastních rozhodnutí. V místnosti za dveřmi prožívá mladá žena jménem Sylvie dobrodružství v hloubi svého srdce. Buduje si svět, který ji dokáže ochránit před všemi „co kdyby“, kterých se nejvíce bojí, a nikdy se neodváží překročit práh svých dveří.

SLOVO PAPEŽE FRANTIŠKA:

Papež František, z Poselství k 39. světovému dni mládeže 2024

Od turistů k poutníkům

Drazí mladí lidé, vybízím vás, abyste se vydali na cestu, abyste objevovali život ve stopách lásky a hledali Boží tvář. Doporučuji vám však toto: nevydávejte se na cestu jako pouzí turisté, ale jako poutníci. To znamená, že by vaše putování nemělo být pouhým povrchním procházením míst života, bez uchopení krásy toho, s čím se setkáváte, bez objevování smyslu prošlých cest, zachycování krátkých okamžiků, prchavých zážitků, které si můžete zaznamenat na selfie.

To dělá turista. Poutník se naproti tomu plně ponoří do míst, která potkává, nechá je promlouvat, učiní je součástí svého hledání štěstí. Jubilejní pouť se tedy chce stát znamením vnitřní cesty, k níž jsme všichni povoláni, abychom došli do konečného cíle.

S těmito postoji se všichni připravujeme na jubilejní rok. Doufám, že pro mnohé z vás bude možné přijet do Říma na pouť a projít Svatou bránou. Pro všechny bude každopádně možnost vykonat tuto pouť i v místních církvích a znovu objevit mnohé místní svatyně, které uchovávají víru a zbožnost svatého a věrného Božího lidu. A já doufám, že se tato jubilejní pouť stane pro každého z nás „okamžikem živého a osobního setkání s Pánem Ježíšem, „Bránou spásy““ (bula Spes non confundit, 1 – Naděje nezklame). Vyzývám vás, abyste ji prožili se třemi základními postoji: díkyvdáním, aby vaše srdce bylo otevřené ke chvále za přijaté dary, především za dar života; hledáním, aby cesta vyjadřovala neustálou touhu hledat Pána a neuhastit žízeň srdce; a konečně pokáním, které nám pomáhá nahlédnout do sebe, rozpoznat špatné cesty a volby, které někdy činíme, a tak se dokázat obrátit k Pánu a ke světlu jeho evangelia.

SVĚDECTVÍ:

Pouť a vyznání víry - [ZDE](#)

AKTIVITA:

I. SENZOR VÍRY.

Navrhni a představ svůj SENZOR VÍRY.

Cíl: Rozvíjet představivost a přemýšlet o víře jako o něčem, co má různé podoby a projevy.

Jak na to?

1. Vymysli si vlastní senzor víry

- Jak vypadá? (Náramek, aplikace, přístroj, amulet...?)
- Jak funguje? (Měří sílu víry? Ukazuje, kdy slábne? Posílá varování?)
- Co všechno dokáže? (Např. rozpozná upřímnou víru, upozorní na pochybnosti, propojí lidi se stejnou vírou...)

2. Nakresli ho nebo popiš

- Můžeš ho nakreslit na papír nebo vytvořit popis s klíčovými vlastnostmi.

3. Představ svůj senzor ostatním (nebo sám sobě)

- Co na něm považuješ za nejzajímavější?
- Jak by pomohl lidem lépe porozumět své víře?

Varianta pro skupiny: Rozdělte se do dvojic nebo týmů a společně vymyslete jeden senzor.

Pak ho prezentujte a hlasujte o nejzajímavější nápad.

Bonusová otázka na zamyšlení:

Kdyby takový senzor skutečně existoval, chtěl/a bys ho nosit? Proč ano/ne?

II. VÍRA V AKCI

Jako úkol mohou mladí lidé napsat krátkou úvahu nebo vytvořit umělecké dílo (kresbu, básničku, píseň) na téma: „Víra v mém životě“.

Případně mohou dostat za úkol vyzkoušet si během týdne nějakou konkrétní praktiku, která souvisí s vírou (např. modlitba, pomoc druhým, reflexe dne před spaním).

Cíl aktivity:

Ukázat mládeži, že víra není jen teorie nebo něco, co se odehrává v kostele, ale že má reálný dopad na každodenní život. Inspirovat je k tomu, aby přemýšleli o tom, jak by mohli svou víru projevat v běžných situacích.

Tato aktivita je interaktivní, praktická a umožňuje mladým lidem vidět víru „v akci“. Zároveň podporuje dialog a osobní růst.

